

DE PLAATS VAN HET INLANDSE HOUT IN HET NEDERLANDSE HOUTVERBRUIK

[903 (492)]

door

C. H. REURINK

SUMMARY:

THE PLACE OF THE HOME GROWN TIMBER IN THE USE OF TIMBER IN THE NETHERLANDS

During the last years the benefits of the productive values of the forestry enterprises in the Netherlands fell short of the expectations.

This was mainly due to the low prices made for home grown timber. Those prices have been badly affected by declining pitprop contracts.

Better future prices are principally to be expected from further development of wood consuming industries. In this process manufacture of chipboard and fibreboard will hardly leave space for woodpulp.

Beter inzicht in de financiële resultaten deed in bosbouwkringen de vraag rijzen: „Is een Nederlands bosbedrijf op den duur rendabel?” Een bevestigend antwoord behoeft ongetwijfeld enige toelichting.

Kenmerkend voor de Nederlandse bosbedrijven is de omstandigheid, dat ze zijn teruggedrongen tot de arme en armste gronden. De vlakke configuratie van onze bodem maakt deze vrijwel overal geschikt voor landbouw, waarvoor de bosbouw als minder intensieve vorm van grondgebruik de vlag moet strijken. Men behoeft niet ver in het buitenland te gaan om prachtig zwaar bos op uitstekende grond aan te treffen. Het zijn dan gronden die meestal vanwege erosiegevaar voor landbouw niet in aanmerking komen. Absolute bosgronden van dergelijke kwaliteit bezitten wij nagenoeg niet. Bovendien komen afwisselend niet de betere gedeelten bossen voor welke geheel niet of nauwelijks met de term „productiebos” zijn te verenigen.

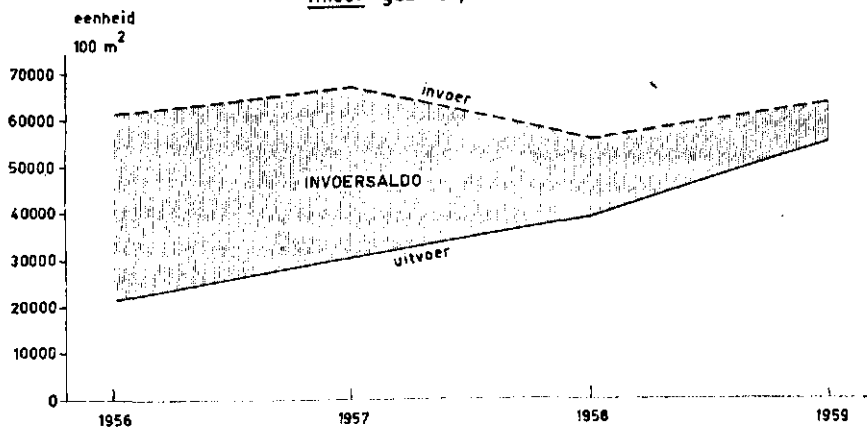
Instandhouding van deze (sub-)marginale gedeelten vergt vaak de volledige beheerskosten per ha. waartegenover voorlopig of soms blijvend geringe baten staan.

Onder deze omstandigheden vragen produktiviteitsacties, rationalisatie, bedrijfstechniek en de zijtakken daarvan veel aandacht.

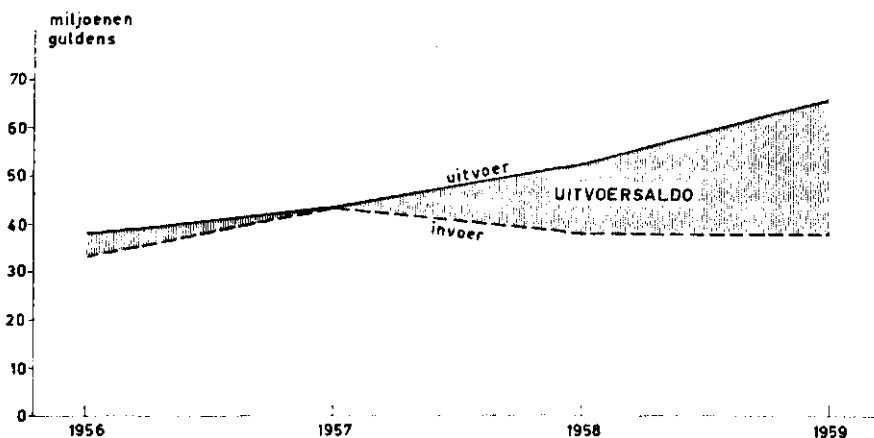
Onvermijdelijk strekken de daaraan verbonden kosten zich tevens uit over de niet produktieve gedeelten, zodat een deel slechts in geringe mate of geheel niet in een verhoogd bedrijfsresultaat tot uitdrukking komt. Onbevredigende financiële resultaten zijn in veel gevallen bepaald niet een gevolg van gebrek aan activiteit wat deze onderdelen aangaat.

Daar de mogelijkheden tot verlaging van de kosten tenslotte begrensd zijn, is het streven naar een beter resultaat gedurende het laatste jaar in toenemende mate gericht op het benutten van de mogelijkheden die schuilen in verhoging van de baten, met name *de voor het inlandse hout te behalen prijzen*. Onderzoekingen op dit gebied bleken temeer gegrond, daar de grote opleving in de Nederlandse houtwereld in 1959 gepaard ging met verder gaande prijsdaling van het inlandse hout. Tussen deze twee bestaat een blijkbaar moeilijk te overbruggen afstand.

finer gaat exportartikel worden

groeïend uitvoersaldo van bewerkt hout

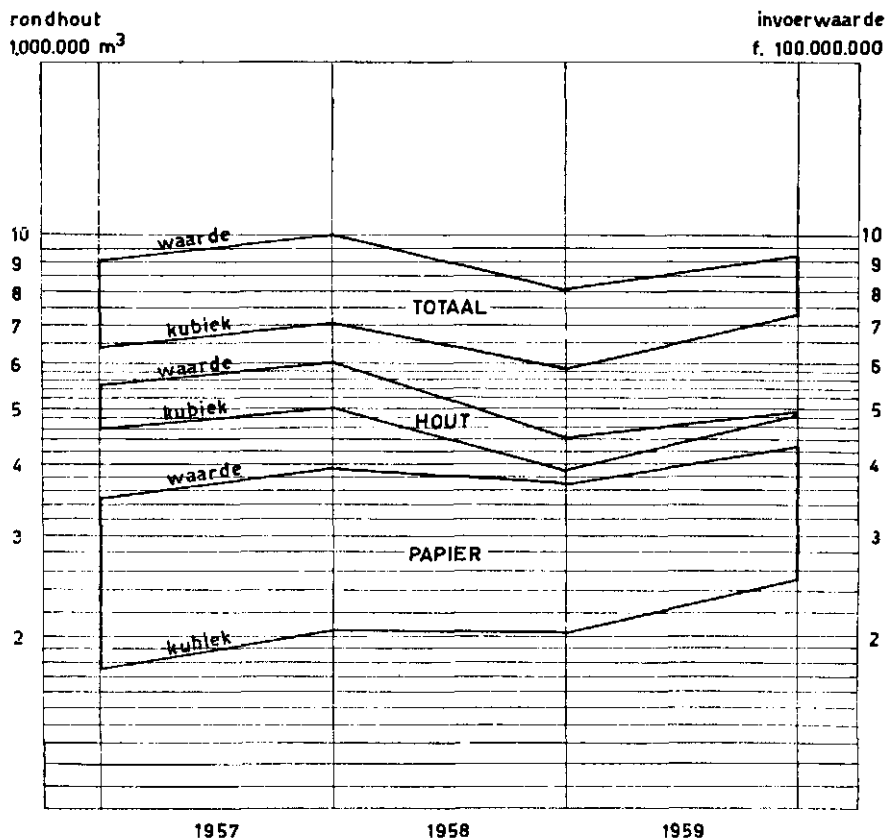
Omtrent de sortimentsgewijze samenstelling van onze houtproductie kan hier slechts een zeer globale taxatie worden gegeven, die een beschouwing alleen in grove trekken toelaat.

Benaderde binnenlandse houtproductie in 1959 (in 1000 m³)

	naaldhout	loofhout	totaal
Zaag- en finerhout	93	77	170
a. van bossen	88	33	121
b. van bomen buiten bosverband	5	44	49
papier- en mijnhout	150	10	160
a. alsvooren	150	—	150
b. alsvooren	—	10	10
paal- en boerengrieffhout	205	200	405
a. alsvooren	202	135	337
b. alsvooren	3	65	68
brand- en afvalhout	38	82	120
a. alsvooren	33	27	60
b. alsvooren	5	55	60
Totaal	486	369	855

Deze totale hoeveelheid omvat minder dan 12% van de tot bos-rondhout omgerekende totale houtinvoer, die in 1959 7,3 miljoen m³ bedroeg (zie grote tabel). De grote houtbehoefte in ons land is en blijft voor het merendeel ingesteld op buitenlands hout.

In de hiernavolgende schetsmatige grafiek zijn de totale invoerwaarden en bijbehorende kubieken rondhout op logaritmische schaal onder elkaar geplaatst. Teneinde een quotiënt te verkrijgen, moesten de kubieken 2 log-eenheden naar boven worden verschoven. Lineair gemeten geven verticale verschillen, verschillen in procenten. Men ziet in 1959 een krachtig herstel van de totaal ingevoerde hoeveelheid en een daling in invoerwaarden. Hout toont een grotere conjunctuurgevoeligheid dan papier.

Deze omstandigheid verzwakt de positie van het inlandse hout in hoge mate. Grote houtverwerkende industrieën willen eventueel hun behoefte wel aanvullen uit een aangeboden partij inlands hout, mits deze voordelig is aangeboden. Anders blijft men liever bij zijn vaste leverancier: het buitenland, waaruit men hout als grondstof vrij van invoerrecht kan importeren.

Zaag- en finceerhout

De totaal ingevoerde hoeveelheid (zie de grote tabel) — tropisch- en overig- buiten beschouwing latend — is niet veel groter dan de huidige binnenlands geproduceerde hoeveelheid. Ook liggen de prijzen van de goede afmetingen bij ons inlands hout niet zoveel lager dan de gemiddelde invoerwaarde in deze groep. Eik en beuk wijzen hier sterker van af, wellicht als gevolg van relatief geringer aanbod van gewenste maten. Meer gegevens omtrent onze binnenlandse produktie zouden hier het inzicht kunnen verduidelijken.

Ten opzichte van de totaal geïmporteerde hoeveelheid populierehout ad 13.424 m³, tegen een gemiddelde waarde van f 64/m³, kan men aannemen dat de binnenlandse produktie reeds een belangrijke plaats inneemt. Voorziening in de behoefte en daarmee de prijsvorming, worden in de toekomst wellicht een binnenlandse aangelegenheid.

Mijnhout

	Invoer		Uitvoer	
	m ³	waarde/m ³	m ³	waarde/m ³
1956	94.154	83	45.629	72
1957	82.900	87	66.783	72
1958	25.820	83	25.817	83
1959	33.949	59	62.123	61

Als gevolg van de toepassing van vervangingsmiddelen en sluiting van marginale bedrijven, vertonen de mijnhout-contracten een voortdurende daling wat de prijzen aangaat. De totale getaxeerde binnenlandse produktie dekt ongeveer de eigen behoefte. In- en uitvoer ontstaan voornamelijk ten behoeve van uitwisseling van tekort of teveel aan bepaalde maten.

Verschillende feiten doen vermoeden, dat de prijzen van het inlandse hout over de gehele linie sterk worden beïnvloed door de mijnhout-contracten. Er kan worden aangenomen, dat het Nederlandse bos aanzienlijk méér mijnhout in bepaalde maten kan opbrengen dan de afzetmogelijkheid in binnen- en buitenland bedraagt.

Van de invloed van mijnhoutprijzen op de prijsvorming van inlands hout valt in de toekomst weinig gunstigs te verwachten.

Papierhout

Het wereldverbruik van papier en karton is in de laatste 20 jaren verdubbeld, oplopend van 28 miljoen ton in 1938 tot meer dan 62 miljoen ton in 1958. De experts op dit gebied verwachten vóór 1975 een verbruik van 132 miljoen ton. Voor de produktie van de voor 1975 benodigde aanvullende hoeveelheid zal 280 miljoen m³ hout méér nodig zijn. Dit komt neer op ongeveer 1/3 van de huidige hoeveelheid hout verbruikt voor industriële doeleinden.

De totale invoer omgerekend tot rondhout ten behoeve van papier en grondstoffen voor de papier- en kunstzijde-industrie bedroeg in 1959 ruim 2,5 miljoen m³. Daarnaast werd aan papierhout ingevoerd 212.836 m³ tegen een c.i.f. prijs, van gemiddeld f 63/m³. De grote behoefte aan grondstoffen voor de papierindustrie wordt voor ongeveer 85% in de vorm van houtslip (mechanical pulp) en cellulosesoorten ingevoerd. De

Houtinvoer 1956—1960 omgerekend tot rondhout

Tabel	1956		1957	
	rondhout m ³	waarde in f 1000	rondhout m ³	waarde in f 1000
<i>Rijshout-brandhout</i>	9.822	213	13.370	337
<i>Houtskool</i>	10.409	307	9.660	330
<i>Rondhout</i>				
papierhout	315.267	28.146	387.620	33.885
mijnhout	94.142	7.845	82.900	7.253
<i>Zaag- en fineerhout</i>				
naaldhout	58.102	6.432	64.898	6.265
tropisch	137.503	24.699	139.507	26.621
beuk	23.891	2.346	26.558	2.812
eik	22.098	2.888	19.146	2.564
iep	3.218	551	1.302	258
populier	14.815	1.015	15.244	1.165
overig	18.202	1.916	13.432	1.482
<i>Palen</i>				
heipalen	75.521	7.156	99.000	9.345
steigerpalen	19.530	2.148	17.700	1.965
telegraafpalen	19.398	3.154	15.350	2.452
overig rondhout	13.887	919	16.027	1.147
<i>Kantrecht</i>				
vierkant	46.184	4.738	45.000	4.632
<i>Overlangs gezaagd</i>				
naaldhout	3.031.958	319.183	3.285.130	345.021
tropisch	74.268	15.513	77.800	16.352
beuk	75.549	10.624	95.000	12.452
eik	43.767	8.919	49.000	10.112
ander	13.697	2.223	13.800	2.452
<i>Dwarsliggers</i>	163.208	16.620	88.740	8.442
<i>Fineer</i>	31.458	6.966	34.090	7.482
<i>Spaanderplaten</i>	11.154	2.246	23.172	3.602
<i>Schilhout</i>	100.592	22.395	108.972	24.222
<i>Hardboard</i>	75.133	14.535	93.080	18.542
<i>Zachtboard</i>	29.791	8.138	40.940	10.902
<i>Bewerkt hout</i>	122.240	33.187	126.348	43.492
Sub hout	4.654.800	555.022	5.002.786	605.632
<i>Houtpulp</i>				
mechanisch	151.549	20.309	194.370	25.492
chemisch	576.243	65.388	702.430	78.482
rayon cellulose	275.287	41.807	256.730	38.512
<i>Papier</i>				
afval	28.024	3.134	39.076	4.172
krantenpapier	100.779	20.694	100.380	21.352
pakpapier	152.175	34.600	196.023	46.202
druk- en schrijfpapier	109.890	25.560	205.028	48.902
papierwaren	345.779	111.142	315.707	105.212
bedrukt papier	20.801	24.765	25.736	29.582
Sub papier	1.760.527	347.399	2.035.480	397.932
Totaal	6.415.327	902.421	7.038.266	1.003.572

1958		1959		1956	1957	1958	1959
rondhout m ³	waarde in f 1000	rondhout m ³	waarde in f 1000		waarde m ³	rondhout	
14.730	382	16.218	320	28	25	26	20
6.110	225	7.294	243	29	34	37	33
197.100	13.395	212.836	13.441	89	88	68	63
25.820	2.148	33.949	2.019	83	87	83	59
88.300	8.380	102.170	8.689	111	97	95	85
148.640	24.427	186.298	30.311	179	191	165	163
24.750	2.304	34.472	2.916	98	106	93	85
10.300	1.315	23.099	2.364	126	134	128	102
1.100	198	2.133	333	172	198	147	156
11.050	718	13.424	857	69	77	65	64
10.590	1.229	16.395	1.441	105	108	116	88
45.990	3.862	61.156	4.910	95	94	84	80
11.140	1.076	15.719	1.456	110	111	97	93
10.210	1.323	13.204	1.345	162	159	130	102
11.397	721	30.487	1.902	66	72	63	62
81.890	7.776	47.931	4.645	105	103	95	97
596.940	243.295	3.286.906	279.011	105	105	94	85
85.600	14.734	84.485	15.874	209	210	172	188
68.130	8.934	85.925	10.717	140	131	131	125
23.630	4.690	25.817	4.994	204	206	199	193
5.700	1.165	4.670	766	162	178	204	164
40.390	4.461	75.560	5.893	102	95	110	78
28.410	7.029	32.709	8.229	221	220	247	252
31.730	5.079	54.246	7.845	201	162	160	145
81.460	18.240	92.043	19.190	224	222	224	208
110.190	21.068	106.067	19.581	193	199	191	185
30.270	7.459	37.769	9.453	273	222	246	250
116.596	37.984	109.352	37.771	271	344	326	344
3.921.163	443.617	4.812.334	496.516	119	121	116	106
146.490	16.686	145.154	15.485	134	131	114	107
769.275	80.019	1.036.985	96.727	114	112	104	93
234.925	31.494	278.490	37.324	152	150	134	134
39.130	3.463	44.472	3.831	112	107	89	86
121.780	22.916	154.965	27.729	206	213	188	179
208.527	47.012	229.740	48.472	227	236	230	211
178.415	40.367	184.011	46.580	232	239	226	253
286.970	97.655	412.833	114.895	322	333	340	395
27.670	32.419	31.747	36.051	1190	1150	1170	1136
2.013.182	372.031	2.518.397	427.094	197	195	185	169
5.934.345	815.648	7.330.731	923.610	141	143	138	126

ruim 200.000 m³ ingevoerde hoeveelheid papierhout wordt verwerkt tot mengmateriaal voor versteviging van bepaalde papersoorten.

De grote Nederlandse afnemers tonen voor het hiervoor in aanmerking komende inlandse hout geen belangstelling.

Bij gebleken geschiktheid van het inlandse hout zal aan contractuele levering van een noemenswaardig kwantum, zonodig loco fabriek, veel organisatorisch werk vooraf dienen te gaan. Ook andere op dit gebied bestaande hindernissen dienen op hun „neembaarheid” onderzocht te worden. Van de zijde van de grote afnemers valt hier wellicht geen of weinig medewerking en zeker geen initiatief te verwachten.

Tot heden bestaat in ons land nog weinig activiteit inzake papierhout-aanmaak en -levering.

De uitvoer bedroeg gedurende de laatste 4 jaren:

	s.m.	m ³ (0.73 m)	uitvoerwaarde x f 1000	per m ³
1956	1.991	1.394	109	55
1957	6.375	4.463	395	62
1958	14.501	10.151	740	51
1959	11.891	8.317	539	45

Tegenover deze uitvoerwaarden zijn de invoerwaarden (zie de grote tabel), achtereenvolgens 89, 88, 68 en 63 aanzienlijk hoger.

Cijfers omtrent de totale produktie van houtslip zijn geheim. Deze komt ongeveer overeen met het equivalent van de geïmporteerde hoeveelheid papierhout. Inlands hout komt er vrijwel niet aan te pas.

Palen

In 1959 werd rond 120.000 m³ aan palen ingevoerd. Ruw getaxeerd zal Nederland aan deze hoeveelheid ongeveer 50.000 m³ kunnen toevoegen. De verkooppolitiek heeft houvast aan de gemiddelde invoerwaarde in deze groep, die in de orde van f 90/m³ valt.

Boerengeriefhout

Deze groep heeft weinig te maken met aanvoer uit het buitenland. Te groot aanbod belemmert een gunstige prijsvorming. Andere toepassingsmogelijkheden als spaander- en vezelplaten en papier kunnen hierin verbetering brengen.

Brand- en afvalhout

Hier geldt ongeveer hetzelfde als onder boerengeriefhout werd opgemerkt.

N.B. Voor de gegevens omtrent in- en uitvoer is uitgegaan van de cijfers vervat in de Maandstatistieken van de in-, uit- en doorvoer per goederensoort, uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Bij de omrekening tot rondhout is gebruik gemaakt van de door de F.A.O. vastgestelde rondhout-equivalenten.